

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuj dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Gledališka debata v dež. zboru Kranjskem.

Ker „Slovenec“ in za njim tudi nekateri drugi slovenski listi zavijajo poročila o gledališki debati v deželnem zboru kranjskem, zdi se nam potrebno pričebiti obsežnejše poročilo o nji, ter pripominjamamo, da poslanca Hribarja govore priobčujemo po stenografičnem zapisniku.

Debato je otvoril posl. Hribar kot poročevalc ter je najprej poročal o računskem sklepu gledališkega zaklada za leto 1897. in o proračunu za leto 1899. Potem je poročal o prošnjah slovenskega dramatičnega društva in pa nemškega gledališkega društva za podpore za l. 1899. rekši:

Obeh teh prošnjah ne bom obširneje govoril, ker se obe gibljeti v tistem okviru, kakor prejšnja leta, in ker se od jednega in drugega imenovanih društev navajajo skoraj ravno tisti razlogi, s katerimi se utemeljuje prošnja, kakor so se v preteklih letih navajali v jednakih prošnjah. Samo toliko je izpreamembe, da letos slovensko dramatično društvo prosi za povisjanje do sedanje podpore letnih 6000 gld. in sicer z ozirom na to, ker mu je v teku let narastlo precej dolgov, katere je sedaj treba odplačati, in pa, da društvo „Laibacher Theaterverein“ prosi, da bi se mu običajna podpora 6000 gld. ne dovolila samo za jedno leto, kakor je bilo to dosedaj navada, temveč, da bi mu deželni zbor dovolil to podporo za vso svojo legislaturno dobo, namreč kar za tri leta vklip. Finančni odsek, posvetovavši se o teh dveh prošnjah, je sklenil visoki zbornici predlagati, da ostane glede podpore obema gledališkima podjetništvoma pri tem ko doslej, namreč da se dovoli podpora samo za jedno leto, in da se glede visokosti te podpore vzame tista sveta, kakor prejšnja leta, ter dovoli torej vsakemu gledališkemu podjetništvu podpora 6000 gld., katera naj se izplača iz deželnega zaklada.

Predlagam torej v imenu finančnega odseka:

„Visoki deželni zbor skleni:

Slovenskemu dramatičnemu društvu v Ljubljani dovoljuje se za leto 1899. iz deželnega zaklada podpora 6000 gld.

Društu „Laibacher Theaterverein“ dovoljuje se za leto 1899. iz deželnega zaklada podpora 6000 gld.“

Posl. Povše je predlagal, naj se z ozirom na to, ker bi bilo umestno, da se slovenski poslanci o tem skupno posvetujejo, preden se stvar končno reši v dež. zboru, odloži za danes z dnevnega reda.

Poročevalc Hribar: Izreči se moram proti temu predlogu in sicer prvič zaradi tega, ker letos deželni zbor ne zboruje tako, kakor prejšnja leta, v začetku leta, ko je za obe podjetništvi gledaliških predstav vedno bilo časa dovolj, da se za bodočo sezono s potrebnim preskrbita. Lani smo zborovali že meseca januvarja in tako je bilo lahko odložiti stvar, da je prišla v razpravo šele zajedno s proračunom deželnega zaklada. Sedaj pa smo že proti koncu meseca marca in, dasiravno sneži zunaj, smo vendar že tako daleč v letni dobi, da ne moremo govoriti o zimi, marveč kaže kolobar tisti čas leta, ko obe gledališki podjetništvi prenehata s predstavami, ker, kakor znano, spomladi občinstvo ne zahaja več rado v gledališče. Obema podjetništvoma je torej do tega, da se kar najhitreje reši vprašanje glede deželne podpore, da se motreti pravočasno preskrbeti za bodočo sezono. Slovensko dramatično društvo mora

zaradi tega že sedaj vedeti, ali dobi podporo ali ne, ker mora angaževati obje. Angaževati pa mora obje čez poletje, ker ga je potem še treba poslati na daljše izobraževanje na Dunaj in v Prago, dočim bi dramatično društvo tega ne moglo storiti, če ne ve, ali mu je podpora zanaprej zagotovljena ali ne. Za nemški „Laibacher Theaterverein“ je pa važno, da izve ali dobi podporo, ali ne, zaradi tega, ker si mora sedaj, ko se končava sezona, poiskati za bodočo sezono novega gledališkega ravnatelja ter žnjim skleniti pogodbo. Sedanj ravnatelj namreč, kakor povdinja „Theaterverein“ v svoji prošnji, ne mara skleniti nove pogodbe, dokler ne vé, ali mu je tudi za bodočo sezono zagotovljena podpora 6000 gld. ali ne. Ako torej ne dobi pravčasno zagotovila, da se mu bo tudi letos izplačala ta podpora, bi odšel drugam, in „Theaterverein“ bi bil v zadregi, kje dobiti za prihodnjo gledališko sezono sposobnega ravnatelja.

Vse to je napotilo finančni odsek, da uvažajoč koristi jednega in druga gledališkega podjetništva in uvažajoč, da smo že tako daleč v letni dobi, predlagam, da se takoj danes sklepa o podporah obema podjetništvoma.

Nasvetovalo se je skupno posvetovanje obeh klubov narodnih strank. Ne vem, kaj si gospod poslanec Povše obeta od tacega skupnega posvetovanja. Jaz si ničesar ne obetam od njega, kajti izkušnja ravno pred sedanjim zasedanjem deželnega zбора nas je poučila, da je tako skupno posvetovanje brez vsakega pomena. Predno so se odprla vrata te dvoran, čutil sem namreč kot načelnik kluba narodnih poslancev potrebo, da sklicem skupnega odbora, ki je določen v spravnih pogojih, kateri so se lani bili sprejeli od obeh narodnih klubov in ki — ker so se objavili po časnikih — niso nikaka skrivnost. Prvo to posvetovanje je ostalo brezuspešno; pač pa so se vsi členi odborov zjednili, da naj se skliceta oba kluba v skupno posvetovanje. To se je zgodilo. Misil sem, da se snidemo kot bratje Slovenci, kot tovariši poslanci, toda motil sem se. Tovariši od katoliško-narodne stranke so prišli k skupnemu posvetovanju s tako imenovano „gebundene Marschrute“; predpisalo se jim je namreč že naprej, da morajo glasovati proti vsemu, kar bodo mi predlagali, in provokoval se je v tem smislu klubov sklep. Kjer se tako ravna, je že naprej jasno, da mora vsako skupno posvetovanje, pri katerem bi morali govoriti razlogi in bi razlogi morali pridobivati preprčanje, ostati brezuspešno. Dokler boste gospodje tovariši prihajali mej nas z vezanimi rokami, dokler se boste morali ravnati po sklepih, ki so Vam diktovani od osob, ki stojí izven poslanskih krogov, tako dolgo je absolutno nemogoče misliti, da pride do kacega sporazumljenja, zlasti ako pride v skupni klub z nalogom, da morate glasovati proti vsemu, kar bodo tovariši iz drugega kluba nasvetovali.

Jaz si torej, kakor rečeno, od takega skupnega posvetovanja ničesar ne obetam in zaradi tega predlagam, da se stvar že danes obravnava.

Posl. Kalan je reklo, da so členi katoliškega kluba že v finančnem odseku izrazili željo, naj se ta stvar preloži za poznejši čas in sicer zato, da imajo priliko slovenski poslanci prepričati se, ali še veljajo oni razlogi za „Narodovo“ stranko, podpirati nemško gledališče, kakor so po njih izjavili pri spravnih akcijah to povdar-

jali. Po mnenju govornikov teh razlogov sedaj več ni. Posl. Kalan omenja, da podpora za slovensko dramatično društvo ni v nobeni primeri s podporo za nemško gledališče, ki ceneje prieja svoje igre, ničesar ne izdaja za prevode, dobiva izdatno podporo od kranjske hranilnice ter celo ljubljanski Nemci misijo na to, da si zgrade lastno nemško gledališče. Tako društvo pač ne potrebuje podpore v istem znesku kakor dramatično društvo.

Toda neka okolnost je, ki nas še po sebe sili biti opreznim glede podpore nasproti nemškemu gledališču. Decembra meseca se je predstavljala v nemškem gledališču slavnostna predstava, ki je žaljiva za narodno čutilo ogromne večine slovenskega prebivalstva. Kdor tako plačuje dobrohotnost dežele, tak ne zasuži nobene podpore. Takih božjih volkov ni najti na vsem svetu, da bi podpore delili zavodom, ki žalijo njih plemenita čutila. Zato govornik predlagam, da se prošnja za podporo nemškega gledališča odkloni. Pristavi pa, da so katoliško-narodni poslanci pripravljeni, ako se podpora za nemško gledališče odkloni, sveto 6000 gld. razdeliti, da se s tem slovenskemu dramatičnemu društvu poviša podpora za 3000, ter da se dajo izdatnejši doneski za družbo sv. Cirila in Metoda, za „Našo stražo“ in za druga narodno koristna gospodarska društva.

Poročevalc Hribar: Častiti gospod predgovornik je danes nekako skrben postal za slovensko dramatično društvo. Priporovedoval nam je, da je slovensko dramatično društvo vredno in potrebno višje podpore, kakor nemško društvo „Laibacher Theaterverein“; povedal nam pa s tem nič novega, kajti mi sami to vsi tudi čutimo in vemo. Nekaj pa je pri njegovem govorjenju vendar bilo interesantnega, to namreč, da je bilo iz govora posneti, da se je gospod predgovornik iz krutega volka nasproti slovenskemu dramatičnemu društvu izpremenil v pohlevno, krotko jagnje. Spominjam se, kako je bilo takrat, ko se je sedanja legislaturna doba pričela. Takrat je njegova stranka, pijana od zmage pri volitvah in misleč, da ima že vso zbornico v rokah, sklenila glede podpore slovenskemu dramatičnemu društvu predlagati take pogoje, da nam jih absolutno ni bilo mogoče sprejeti in ravno gospod poslanec kanonik Kalan je bil tisti, ki je dotične pogoje stavil. (Posl. Kalan: „Kje?“) Tukaj v visoki zbornici. Jaz sem bil poročevalc in se natančno na stvar spominjam, če se pa on ne spominja, naj vzame v roke ste nografične zapisnike dotičnega leta in prepičal se bo, da je to resnično. (Posl. dr. Tavčar: „Vsaj je vse jedno, ali je res, ali ne, — pozobal je pač svojo besedo!“) Vsled tega smo mi poslanci narodne stranke, ker smo hoteli slovenskemu dramatičnemu društvu nakloniti podporo, katere je društvo vsekakor bilo potrebno, morali naprosto gospode tovarišu iz častite manjšine, da nam pridejo na pomoč. Verujte mi, da nam je bil jako težak ta korak in morda nikomur tako težak, kakor meni. Iskali bi bili pomoč najraje pri Vas krvnih bratih, ali Vi ste nam jo odrekli in tako je prišlo, da smo se moralni ponizati in iskat pomoči pri manjšini in manjšina je bila tako prijazna, da nam je to pomoč obljudila, seveda s tem pogojem — kajti pogoji se stavljajo zmirom, kadar se sklepajo kompromisi — da mi od svoje strani glasujemo za to, da se jednaka podpora dovoli

tudi nemškemu gledališkemu podjetništvu. Tako je torej prišlo, gospoda moja, da dobiva nemški „Theaterverein“ ravno toliko podpore, kakor slovensko dramatično društvo, dasiravno rad priznavam, da je to v naši deželi popolnoma nenanavno glede na ogromno večino slovenskega prebivalstva in nenanavno zlasti tudi zaradi tega, ker mi vsi dobro čutimo in vemo, da je slovensko gledališče veliko bolj potrebno podpore, kakor pa nemško gledališče.

Pa, gospoda moja, jaz bi končno ničesar ne rekel, ako bi izprevidel, da vodijo gospoda predgovornika odkritosrčni nagibi, da je namreč v resnicu postal prijatelj slovenskemu gledališču. O tem pa žalibog prepičan nisem. Prepičan bi bil jaz le tedaj, ako bi vedel, da govorit iz lastne iniciative, in da mu veleva srce, tako govoriti, ali pa, ako bi vedel, da tako govoriti, ker so mu tovariši njegovi to narodili; toda predno sem prišel sem na porovalčev mesto, videl sem tistega „svetega duha“, ki ga je bil prišel navdihovat, in zato ne verujem, da bi bile njegove besede odkritosrčne. (Živahno odobravanje v središču in na desni.)

Gospod poslanec kanonik Kalan je pa tudi omenil neke predstave v nemškem gledališču, v katerem oziru moram žalibog njemu popolnoma pritrditi. Reči moram, da mi notica „Slovenskega Naroda“, katero je prečital, prav iz srca govorit in da podpišem vsako nje besedo. Bil sem pri dotični predstavi, ki se je uprizorila ob tako neprikalni priliki, ko se je slavila petdesetnica vladanja cesarja. Ta predstava — igrokaz imenoval se je „Habsburg“ — bila je pa taka, da sem takoj po njej izjavil prijatelju, da bi, ko bi bil vedel, da je ta igra taka, ne bil nakazal onih 500 gld., katere je dovolil občinski svet za jubilejsko nemško gledališko predstavo, kajti res je, da se je s to igro ponizevalo Slovensko in Slovanstvo sploh. Uprizoritev tega igrokaza pomenja netaktnost nemškega gledališkega podjetništva, ki se nikakor ne da tajiti in katera je silno obžalovati; vendar iz tega še ne sledi, da bi bil dogovor, ki eksistuje mej narodno stranko in manjšino te zbornice glede podpore nemškemu gledališkemu podjetništvu, prišel ob veljavno. Če se gospod kanonik Kalan še drži sprave, ki se je mej zadnjim zasedanjem deželnega zboru lansko leto bila sklenila mej obema slovenskima strankama — in jaz bi bil žezel, da bi bil naščal, da se je drži — bo izprevidel, da stori danes jedino prav, ako se s svojo stranko absentuje od glasovanja. (Prirjevanje v središču in na desni.)

Pripomniti imam le še, da tudi o predlogu, da naj se dramatičnemu društvu podpora poviša, ne morem verjeti, da prihaja gospodu poslancu kanoniku Kalanu od srca. To je marveč le političen manever, češ da bi se s tem pokazalo, kako skrbi njegova stranka za slovensko gledališče. (Poslanec Kalan: „Le poskusite, ali govorim iz srca! Odklonite podporo nemškemu gledališču in boste videli, da bom glasoval, da s slovenskemu gledališču da 3000 gld. več!“) — Ne zamerite, gospod Kalan, ne slišim na levo uho in zato nevem, kaj ste povedali. (Poslanec dr. Tavčar: „Malo bedsedico je snedel!“), sicer bi Vam odgovoril. — Končno je stvar jasna za vsakega razsodnega poslanca, za vsakega razsodnega politika in zaradi tega mislim, da mi ni potreba več o njej govoriti. Le jedno še ob-

žalujem, da pri tej debati vidim navzočega v tej visoki zbornici presvetlega gospoda knezoškofa (Poslanec dr. Schaffer: „Sehr richtig!“) in silno obžalujem, da je celo njega pridobila stranka za to, da je prišel k tej razpravi v zbornico. (Odobravanje na desni in v središču; nasprotovanje na levem hrupno ugovorjanje na galeriji.)

Deželni predsednik baron Hein je odgovoril na očitanja glede slavnostne igre „Habsburg“, rekši, da obseza igra samo zgodovinska dejstva, katera se ne dajo s sveta spraviti, o kakem ponizanju slovenskega naroda vsled predstave one igre že zategadelj ni možno govoriti, ker se o igri proslavlja tisti čas, ko je ustavnitelj habsburške države pod svojim žezлом združil slovanske narode. Tudi očitanje, da je pri dotednici predstavi ležal protivavstrijski in nepatriotičen duh nad gledališčem, je neosnovano, ker se v igri proslavlja avstrijska državna misel in se na najmarkantnejšem mestu izraža duh spravljivosti, katerega naj bi bili navdani vsi avstrijski narodi.

Knezoškof dr. Jeglič je označil stališče katoličana nasproti sedanjemu gledališču, o česar pomenu splošno in posebe o slovenskem gledališču je označil sodbo, da se mora gledališče klanjati naravnim zakonom, zapovedim božjim ter da je v tem pogledu gledališče sploh in tudi slovensko čestokrat tudi krivo. Govornik izjavlja, da v tem pogledu ne glasuje, pač pa prosi, naj vodstvi gledališča pazita na to, da se varuje pri predstavah naravnih zakonov in božje zapovedi. Isto, je omenil, velja tudi za razstavo slik v Zagrebu, katero misijo prirediti tudi v Ljubljani.

Poročalec Hribar: Pred vsem bi nasproti galeriji omenil, da me njeni medkljici nič niso alterovali, in sicer zaradi tega, ker sem rekel, da je meni, kakor tudi vsakemu razsodnemu poslušalcu jasno, kako sodbo si mora o stvari napraviti. Onih gospodov na galeriji, ki so čutili potrebo do demonstriranja, ne tičejo se torej moje besede glede razsodnih poslušalcev.

Kar se tiče opombe ekselencu gospoda deželnega predsednika, ne vem, koga je misil s tem, ko je rekel, da bi bil moral do konca ostati pri predstavi, kdor hoče o njej soditi. Kar se mene tiče, moram reči, da sem igri pazno sledil in prav do zadnjega konca ostal v gledališču. Dobil sem pa tudi jaz utis, da se je že njo žalila slovenska narodnost in slovanstvo sploh, in če Njegova ekselencia gospod baron Hein tega neče priznati, mora imeti o tej stvari čisto drugačne pojme, kakor jaz in večina ljubljanskega prebivalstva. Ako namreč Rudolf Habsburški v slavnostni predstavi, v sceni, ko prihaja na Dunaj, svetu obljuduje, da hoče „den deutschen Sinn pflegen und deutsche Tüchtigkeit heranziehen“, in ako se v igri zmirom naglaša „deutscher Sinn“, „deutsche Kraft“, „deutsche Tüchtigkeit“, pravim jaz, da to ni predstava, ki bi bila sposobna za uprizorjenje v Ljubljani ob prilikom petdesetletnice vladanja presvetlega cesarja. Avstrija — to mora vendar vsakdo priznati — ni več tista nemška država, kakor je bila nekdaj; vsaj je prišlo že tako daleč, da se na Ogerskem ne sme avstrijski cesar več imenovati drugače kakor kralj ogerski. Torej je Avstrija popolnoma izgubila pomen nemške države in čutilo se bode to čedalje bolje. Kdor danes tega ne vidi in še celo zagovarja cenzuro, ker je dopustila tako predstavo v slovenskem mestu, ta mora — to moram reči — s kurjo slepto vdarjen biti.

Glede izjave presvetlega gospoda knezoškofa pa nimam nič drugega omeniti, kakor da mi je v mnogem iz srca govoril, in da me prav veseli, da sem mu s svojim apostrovanjem omogočil, podati nam to izjavo, ker bi je drugače — zato ker je debata že bila sklenjena — sploh podati ne bil mogel.

V Ljubljani, 4. aprila. K položaju.

„Reichswehr“ piše, da je začelo nemške opozicionalce skrbeti skupna konferenca 9. t. m., ko se snidejo poročevalci vseh cisilivanskih dežel, da sestavijo skupni narodnopolitični program Nemcov. Bati se je bajje, da pride mej poročevalci do rezkih razporov in potem bode 9. t. m. pokopal nemško slogo, mesto da bi jo utrdil. Vsekakor bode trajala konferenca

več dni. — Izvrševalni odbor desnice se snide po tej konferenci, ki boste položaj kolikor toliko pojasnila. — „Lidove Noviny“ pišejo: Stališče grofa Thuna je najtrdnejše, zaupanje krone do njega nestmanjšano. Vzrok temu je zlasti politično modro postopanje desnice in previdna taktika češke delegacije. Kakor stote danes stvari, more podreti in upropastiti desnicu le desnicu sama. Noben zunanj napad je ne more vredi. Po človeški previdnosti boste ostala sedanja smer notranje politike do jeseni. — Dr. Stransky zavrača v „Lid. Nov.“ napade čeških radikalcev ter pravi, da se radi taktike Mladočehov niti Gautschni Thun ni upal ovreči onega, kar je postavil Badeni. Thun Čehom nikakor ni k sreču priraščen. Grof Thun ni politik, aki ni spoznal, da se s sedanjim državnim zborom ne da vladati; aki pa je to spoznal, bi se moral brigati za upeljavno drugega postavodajalnega zborna. Tudi nove spravne konference, katere sruje vlada meji Nemci in Čehi, ne doneso nikakega izdatnega uspeha.

Za dr. Grabmayra.

Dr. Grabmayr je bil — kakor znano vsled spletka in napadov nemških radikalcev — izključen iz tirolskega deželnega volilnega odbora ter se mu vzel referat za skupni nemški program. Radi tega pa je izstopilo iz deželnega volilnega odbora še sedem členov nemške napredne stranke. Profesor Payr, ki je med temi členi, je pisal predsedstvu pismo, v katerem pravi, da prevladuje radikalizem tudi že na Tirolskem, kar treba tembolj obžalovati, ker rodi radikalizem le brezplodnost in podivjanost v parlamentarnem življenju. Payr strogo obozoja postopanje proti Grabmayru ter piše: Treba je zaklicati radikalnim narodnjakom „Stojte!“, predno ne razbijajo jedva sklenjene zveze tirolskih svobodomislecev. „Silesia“ piše o nemškem radikalizmu: Radikalna politika odklanja vsako spravo narodov, da bi mesto vojne ne nastopil mir, kajti vojna je radikalnim strankam najljubša. Radikalizem uspeva letakrat, aki more na vse različne nedoločene strani hrmeti in aki si ne stavi sam nikakih pozitivnih smotrov. To je sicer tako komodno, toda za Nemce pri tem ne ostane nič druga nego prazen hrup.

Češke ljudske šole na Nižje-Avstrijskem.

Dunajski Čehi so nabrali na Dunaju in v okolici več tisoč podpisov za prošnjo, naj ustanovi deželni šolski svet v Ottakringu Hernalsu, Währingu, v Floridsdorfu in v Themenau češke ljudske šole. Čehi pa so dobili za odgovor, da Čehi niso na Nižje-Avstrijskem priznan drugi narod in da češčina ni priznan deželni jezik ter da se zato njihova prošnja odklanja! — Kakor znano, je samo na Dunaju okoli 100.000 Čehov, ki torej nimajo pravice do javne ljudske šole.

Mirovna konferanca in papež.

Radi vprašanja, ali se naj papež povabi na konferenco za splošno razroževanje ali ne, so trajala pogajanja več tednov meji dvori v Peterburgu, Haagu in Rimu, oziroma meji Vatikanom. Sedaj se poroča, da se je sklenilo, da se papež ne povabi, ker se udeleže konference le one vlasti, ki imajo stalne armade. Iz Peterburga dobi papež ob jednem kako priznalno pismo za zasluge, katere si je pridobil za mirovno idejo.

Stambulovisti so se razšli.

Po umoru Stambulova je začela njegova stranka hirati in umirati. Grekov se je bavil le s svojo advokaturo, Petkov pa ni bil sposoben za voditelja, dasi je izborni žurnalista in je znal pridobiti ugledno „Zastavo“ za glasilo stranke. Zato so se pri družili sedaj Stambulovisti stranki Radoslavova, ki se bo s tem prirastkom jako okreplila.

Krisa v Italiji.

Razmerje mej italijansko vlado in parlamentom je nenavadno. Večina poslancev je s politiko kabineca Pelloxovega nezadovoljna. Vendar pa ga noče vreči. Zategadelj se zavlačujejo najvažnejša posvetovanja, ker bi morala donести odločitev. Vladni zakonski načrt o volilni reformi je bil zavrnjen že v odsekih, in Pellox je to molč prenesel. Proračunski odsek je vladni finančni program docela spremenil. Vlada in parlament sta si glede proračuna največja nasprotnika. Vendar pa se je odločitev preložila. Vlada je zasedanje odgodila preko velikonočnih praznikov. Tudi poli-

tičnim vladnim predlogom se ne godi boljše. Odseki jih spreminjajo radikalno, toda vlada vse to trpi. Italijansko časopisje zahtevajo, naj se pojashi, ali ima vlada že vedno ali ne; aki je nima, naj takoj odstopi.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. aprila.

— **Osebne vesti.** Deželnosodni svetnik v Novem mestu g. Tomaz Einster je premeščen v Ljubljano. Deželnosodni svetniki so imenovani sodni tajnik g. Vajkart Gaudini za Novo mesto, državnega pravdnika namestnik v Ljubljani g. dr. Martin Travner za Ljubljano in sodni tajnik v Mariboru g. dr. Gustav Wokaun za Maribor. Deželnosodni svetniki in predstojniki koma okrajnih sodišč sta imenovana gg. dr. Josip Frajdler za Ptuj in dr. Karol Gelingsheim za Kozje. Deželnosodni svetnik v Ljubljani g. Karol Ekl je imenovan državnim pravdnikom v Celju, sodni pristav v Ljubljani g. Albert vitez Luschman državnega pravdnika namestnikom tukaj in avskultant g. dr. Valentin Flerin sodnim pristavom v Senožečah.

— **Velikonočne procesije.** Kakor običajno, vršile so se velikonočne procesije v Ljubljani tudi letos prav slovensko. Iz stolne cerkve pričela se je procesija ob polu petih popoludne; vodil jo je gosp. knezoškof dr. Jeglič sam ob asistenci celega stolnega kapitla. Udeležil se je procesije deželni predsednik baron Hein s svetniki in uradniki deželne vlade, deželna odbornika, cesarski svetnik Murnik in Povše, župan Hribar z mnogimi občinskimi svetniki, deželnega sodišča predsednik, Levičnik, finančni pravnik, dvorni svetnik dr. Račič, finančni ravnatelj Lubec, državni pravnik Trenz, načelniki pošte, tobačne tovarne in drugih državnih uradov, predsednik trgovske in obrtne zbornice, Perdan, ravnatelji in profesorji tukajšnjih šol in zavodov itd. ter nepregledno število vernega občinstva. Procesijo spremila je godba 27. pešpolka. Hiše, koder se je pomikala procesija, so bile razsvetljene. Isto tako slovensko vršile so se tudi procesije pri Uršulinkah, v Trnovem, pri sv. Jakobu, pri sv. Petru, pri Frančiškanih in na velikonočno nedeljo ob štirih zjutraj pri Lazaristih. — Frančiškanska cerkev bila je ob velikonočnih praznikih prvič električno razsvetljena. Efekt bil je izredno lep, kar se je splošno priznavalo.

— **Občinski svet** ima v sredo, dne 5. aprila ob petih popoludne v mestni dvorani redno sejo. Dnevni red: I. Predstavna naznanila. II. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Mestnega magistrata poročili: o napolnitvi ledenice v mestni klavnici; o napravi kanala od Mersarskih ulic po Poljanski cesti in Delavskih ulicah do Ljubljance. IV. Personalnega in pravnega odseka poročila: o magistratovem dopisu glede izvolitve jednega člena v meščanski odbor; o magistratovem dopisu glede izvolitve dveh zastopnikov v glavnem odboru za obdelovanje močvirja; o prošnji hišne posestnice Ivane Bončarjeve za brezbremski odpis nekega sveta; o dopisu županovem v zadevi potrditve na občnem zboru dne 19. junija 1898 izvoljenega odseba prostovoljnega gasilnega društva; o ugovoru oziroma prizivu hišnega posestnika Terpotitza na Resljevi cesti proti magistratnemu nalogu glede odstopa sveta v Čopovih ulicah. V. Stavbnega odseka poročila: o pritožbi dimnikarja Josipa Spitzerja radi oddaje dimnikarskih del v topničarski vojašnici; o popravi strehe na stolpu na Gradu in o pokritju dotičnih večjih stroškov; o regulačnem načrtu za jeden del mesta ob Dunajski cesti nasproti topničarski vojašnici; o stavbnih črtah v Zatiških ulicah; o prizivu posestnika Petra Ramovša v zadevi preuredbe stranič v njegovih hiših št. 15 in sv. Florijana ulicah; o zgradbi hiše na stavbiči grofovke Stubenbergščine ustanovne v Gradišči; o določbi stavbne črte pri Filip Supančičevi hiši na Rimski cesti. VI. Personalnega in pravnega odseka poročilo: o oddaji službe tržnega nadzornika.

— **Shod kranjskih trgovcev in obrtnikov.** Z ozirom na razna vprašanja naznanjam, da se začne shod točno ob 10. uri dopoludne in da so dobro došli vsi trgovci in obrtniki, tudi tisti, kateri slučajno niso dobili vabila. V očigled velikansku številu trgovcev in obrtnikov je pač naravno, da jeden ali drugi ni dobil vabila, a to naj nikogar ne zadržuje, udeležiti se tega važnega shoda.

— „V preudarek gospodom poslancem“ je nadpis izbornemu članku, kateri je priobčil „Učiteljski Tovariš“ v svoji zadnji številki in v katerem zahteva, naj se učiteljske place urede v soglasju s plačami o. kr. državnih uradnikov zadnjih plačilnih razredov, in naj država, ki ima vse šolstvo prav za prav same v rokah, prispeva k ljudskošolskim troškom, ker vse dežele ne zmorcejo dotičnih potrebščin. Opozarjam, gg. poslance na ta prepričevalno pisani članek, s katerim se popolnoma strinjam.

— **Shod vseh Svedrcev.** Klerkalci so nameravali uprizoriti demonstracijo proti shodu trgovcev in obrtnikov in so na isti dan, to je na četrtek, sklicali shod vseh Svedrcev v „Katoliški dom“. Na tem shodu bi bil Peter Hauptmann, načelnik katoliške šopsarie v Starem trgu, razpravljal o uplivu žganja na versko in politično preprčanje svojih ovčic, dobrpoljski Jaklič o sestavljanju bilanca s posebnim ozirom na potrebo, izkazati dobiček, kjer je izguba, dr. Janez Evangelist Krek pa bi imel jednotičnih slavnoznanih „pridig v oštariji“, s katerimi si je pridobil posebno spoštovanje izvestnih krogov. Vse je bilo lepo pripravljeno, in če bi bilo vse izteko, kakor je bilo zasnovano, bi bila „Gospodarska zveza“ morda dala še za pijačo — denar bi bila vzela ali iz državne subvencije ali pa od ogromnega dobička, ki ga ima pri kupčiji z umetnimi gnojili, — a zdaj iz vsega tega nič ne bo, ker je c. kr. deželna vlada shod vseh Svedrcev v „Katoliškem domu“ prepovedala.

— **Stvarne opozicije** hoče v občinskem svetu dr. Krisper. Tako namreč priponuje v članku, kateri je izsel veliko soboto v njegovem organu, in katerega je — dasi bi to rad prikril s pripomno, da mu je došel iz „ljubljanskih meščanskih krogov“ — po zanesljivih naših informacijah spisal sam. Stvarne opozicije je torej treba! Nikdar bi ne bili misili, da bode dr. Krisper samega sebe tako dobro sodil in tako ostro odsodil! — No, ako v občinskem svetu ne dela stvarne opozicije, se mu vendar ne more odrekati neke originalnosti. Seveda v tem oziru ne dosega svojega vzora — pokojnega Regalija. Zato je pač treba prijenega humorja. Tega pa mož nima. Vendar naj ga tolaži zavest, da njegovo „delovanje“ v občinskem svetu vkljub temu vzbuja včasih dobrodejnega smeha pri občinskih svetnikih in pri poslušalcih!

— **Brzojavka „štajerskih Slovencev“ z Dunaja.** Izrekli smo svoje dvome glede pristnosti brzjavke, katero je s podpisom „Štajerski Slovenci“ priobčil „Slovenec“ in v katerem še napadajo narodni poslanci radi podpor gledališkima podjetjem. Zdaj smo prejeli iz dunajskih dijaških krogov dopis, kateri dokazuje, da si je „Slovenec“ v svoji veliki pobožnosti res dovolil — falsifikacijo. Štajerski visokošolci na Dunaju nam pišejo: „Da bi o tukajšnjih štajerskih visokošolcih ne vladalo v domovini kako krivo mnenje, naznanjam Vam, da, kolikor se je moglo dognati, nobeden štajerski slovenski visokošolec ni v zvezi s kako izjavo „štajerskih Slovencev“ proti taktiki narodne stranke glede podpore ljubljanskega gledališča.“ Tako je torej „Slovenec“ zopet jedenkrat postavljen na laž in je pojasnjeno, s kako poštenimi sredstvi si skuša pomagati.

— **Upravni odbor „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“** je sklenil v seji, kateri se je sešel včeraj popoldne v „Narodnem domu“, da bo razbiril delokrog „Zavezi“ ter je prekrstil v „Zavezo avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev po Dalmaciji, Koroškem, Kranjskem, Primorskem in Štajerskem“. Nova pravila, ki jih je sestavil direktorij, je upravni odbor odobril ter sklenil, da bo letosnja glavna skupščina „Zaveze“ dne 7., 8. 9. in 10. septembra v Gorici.

— **Kranjska zdravniška zbornica.** Ker je triletna poslovna doba kranjske zdravniške zbornice potekla, razpisala je c. kr. deželna vlada nove volitve odbora na dan 8. aprila. Voliti je 9 odbornikov in 9 namestnikov. Volilna skupina mesta Ljubljane voli štiri odbornike in ravno toliko namestnikov, vsaka ostali volilna skupina po jednega odbornika in po jednega namestnika. Voli se z glasovnicami, ki jih morajo za volitev opravljeni zdravniški poslati pristoj-

nemu političnemu oblastvu, oziroma mestnemu magistratu v Ljubljani.

— **Slovensko gledališče.** Včeraj je bila prav za prav zadnja gledališka predstava v letošnji sezoni. Ponavljali so Medvedovo tragedijo „Za pravdo in srce“, ki je dosegla pri premieri tako lep uspeh, pa ki je tudi včeraj docela prospela ter zbujala ves večer mej mnogobrojnim občinstvom mnogo glasne povahle in priznanja. Oboje sodilo igri, igralkam in igralcem, ki so docela storili svojo dolžnost.

— **Veselica na korist Prešernovemu spomeniku.** Slovenske dame ljubljanske so se s hvalevredno vmeno in navdušenostjo lotile priprav, da prirede prihodnjo nedeljo, dne 9. aprila v zgornjih prostorih „Narodnega doma“ veliko veselico na korist Prešernovemu spomeniku. V ta namen združili so se odbori vseh slovenskih ženskih narodnih društev in vse kaže, da bo veselica prihodnjo nedeljo jedna najlepših in najzabavnejših, kar smo jih kdaj videli v „Narodnem domu“. Prostori, v katerih se bode vršila veselica, bodo kako ukusno dekorirani in so tukajšnje tvrdke obljudile oskrbni te dekoracije brezplačno, kar ni majhna žrtev. O posamičnih točkah kako obsežnega in zabavnega večera bomo še govorili. Za danes naj le omenimo, da je obljudilo svoje sodelovanje nad 30 rodujubnih gospodičin. Žažetek veselice je došlo na 7. uro zvečer. Vstopnina je kako nizka, za osebo 40 kr., dočim plačajo džaki samo 20 kr., otroci pa so prosti. Nizka cena omogočuje vsakomur, da se udeleži te veselice in upati je tudi, da se ljubljansko občinstvo v velikem številu odzove povabilu prirediteljic.

— **Slovensko trgovsko pevsko društvo** vabi vse svoje p. n. člane, naj se da našnje pevske vaje zanesljivo in polnoštevilno udeleži in to zaradi sodelovanja pri jutrišnjem priateljskem večeru na čast trgovcem in obrtnikom.

— **Domača umetnost.** V izložbi gosp. Pauschima v Wolfsovih ulicah je razstavljen portret v mladih letih umrlega rodiljuba gosp. Ernesta Majstra. Portret ti je kako dobro pogojen in umetniško lepo izvršen, dela čast domačemu slikarju g. L. Grilcu.

— **Neprevidni kolesarji.** V nedeljo popoldne sta bila dva otroka po kolesarjih povožena, jeden na sv. Petra nasipu, drug pa na Poljanski cesti. Kolesarja sta vozila tako naglo, da ju ni bilo mogoče vstaviti. Ker sta pa imela oba številki, so si pasanti številki zapomnili in ju naznani. Jednemu otroku se ni ničesar zgodilo, drug pa je bil na obrazu poškodovan.

— **V Ljubljano padla** je včeraj popoldne 2¹/₂ leta starata Kristina Jager, katera se je brez varuha igrala ob bregu Ljubljanice na Poljanskem trgu. Delavec Franc Primo, ki je to opazil, skočil je v Ljubljano in rešil dekllico gotove smrti.

— **Pes vgriznil** je v nedeljo pri Zupančičevem skladišču na Opekarski cesti 11 let starega Franceta Dolinarja tako hudo, da mu je kar kos mesa odtrgal iz noge, in so ga morali takoj prenesti v deželno bolnico.

— **Ogenj v dimniku.** V soboto popoldne vnele so se v dimniku Kasteliceve hiše na Dolenjski cesti saje. Ogenj so kmalu pogasili in ni bilo nobene škode in nevarnosti.

— **Nepreviden voznik.** Včeraj popoldne je na Starem trgu nepreviden voznik povožil 92 let staro zasebnico Marijo Germek.

— **Slepar s ponarejenimi nakaznicami,** ki je tudi v Ljubljani gostilničarje ogoljufal, bil je, kakor se prioveduje, ubegel mornar iz Pulja. Isti je tudi v Gradcu izvršil več goljufij s ponarejenimi nakaznicami.

— **Samomor.** Klerikalni nadučitelj v Št. Vidu pri Vipavi, Ivan Raktelj, ustrelil se je na Veliki soboto, ker je bila proti njemu — kakor se čuje — uvedena disciplinarna preiskava. Na Veliki petek bil je od službe suspendiran; v soboto zjutraj poslovil se je gulinjivo pri svoji sestri, češ, da gre v Postojino vso zadevo povrnati, in naj nikar ne joče, ako se v Št. Vid več ne povrne, ker ima že drugo službeno mesto dobljeno. Na to je odšel iz stanovanja v šolsko zgradbo, odkoder se ni več povrnil. Zvečer dobili so ga otroci, ki so se k procesiji zbirali, v pisarni poleg šolske sobe s prestreljeno glavo. Dobili so se pri njem zapiski, ki so za njegov položaj značilni, in katere je moral v razburjenji pred smrtjo papirju zaupati. Mož je bil nekdaj samotar, izgibal se zabav, javnih lokalov, celo izpre-

hodov ter človeške družbe sploh, sicer pa bil miren in vlasti kot godbenik spoštovan. Obžalovati je, da so bili njegovi prijatelji — zlasti župnik Demšar — tako ne-rodni, da so uprav izvzvali to, čemur bi se bili lahko izognili, in da niso znali pre-prediti, da ne bi bil pokojnik nad seboj tako strašne sodbe izvršil.

— **Posojilnica v Ribnici.** V mesecu marcu 1899. je 74 strank vložilo 15.019 gl. 60 kr., 89 strank vzdignilo 12.353 gl., 12 strankam pa se je izplačalo posojil 8.070 gl. Denarni promet za mesec marec 45.432 gl. 12¹/₂ kr.

— **V zaporu se je obesil.** V Kranju je bil dne 30. m. m. aretovan „vandrovca“ Avgusta Friderika Hechta iz Liebertwolkwitzta v Nemčiji. Drugo jutro so ga našli obešenega v zaporu.

— **Mestna hraničnica v Radovljici.** V mesecu marcu 1899. leta je 146 strank vložilo 30.394 gl. 54 kr., 127 strank vzdignilo 11.668 gl. 57 kr., 36 strankam se je izplačalo posojil 21.405 gold., stanje ulog 627.218 gl. 36 kr., denarni promet 106.890 gold. 86 kr.

— **Iz Rajhenburga** se nam piše: Veliki te den je bil tudi za nas nesrečen. Veliki četrtek, ko imamo semenj, pobodli so voli tri ženske, jedna je ranjena smrtno. Veliki četrtek je pa gorelo v trgu. K sreči so lokalizirali ogenj. Pogorel je le hlev gospodarju Medvedščaku. Nevarnost je bila velika, ker je pihal močan veter, in ker so v bližini objekti kriti s slamo.

— **Ormoška posojilnica** je imela v I. četrletju tega leta dohodkov 75.953 gl. 35 kr., izdatkov pa 72.592 gl. 63 kr., toraj gotovine 3.360 gl. 72 kr. in splošnega protmeta 148.545 gl. 98 kr., posojil se je dalo 37.558 gold., vrnilo pa 37.220 gold. 61 kr. Vlog se je vložilo 14.776 gl. 39 kr., izplačalo pa 9.478 gl. 49 kr.

— **Zanimiv samomorski kandidat.** V Črncovcih se je hotel s strihninom zastrupiti neki mož, ki se je zval Dolinski ter je dejal, da je bogoslovec. V bolnici pa je pri-znal, da se piše Stanislav Bodnar, ter da se je lani s ponarejeno pobotnico pri vojakih polastil 10.000 gl. S tem denarjem je potoval po Ameriki, Španiji, Italiji in Rusiji, kjer se je vanj zaljubila neka uplivna dama, ki mu je dobila dobro mesto. Ko pa je denar potrošil in je ljubezen lepe dame usahnila, se je peljal v Črncovce, kjer se je hotel zastrupiti. Bodnar je bil podčastnik, zato pride pred vojaško sodiščem.

— **Nečuven dvoboj.** Pred nekaterimi dnevi je bil v Aquili dvoboj mej nekim po-ročnikom in odvetnikom. Pogoji so bili: strelijeti toliko časa, da obleži kdo dvobo-jnik na bojišču. Ustrelila sta — v razdalji 30—18 korakov — 28krat, a zadej ni bil nobeden. Razšla sta se toraj obo zdrava.

— **Zrakoplovka padla v morje.** Znana zrakoplovka gospa Charly, ki se je dvignila z balonom že nad 400krat v zrak, je bila te dni v smrtni nevarnosti. Balon jo je zanesel iz Beaulienja na Rivieri proti Sredozemskemu morju. Ker je odpela prekasno ventil, je padla z balonom vred v morje. Slučajno pa je bila blizu neka družba, ki se je po morju z ladjico zabavala, ter je gospo rešila.

— **Živiljenje Napoleone soprog** Josipine. Neki Friderik Masson je nedavno pisal knjigo v dveh zvezkih, v kateri opisuje živiljenje Josipine Beauharnais, Napoleonove prve žene. Masson imenuje Josipino kraljico mode; v knjigi so tudi različni računi šivilj, zlatarjev, frizerjev modistinj itd. Josipina pa se je moralaj pokoriti okusu Napoleona. Svoja gospoda-rica je bila samo od 8. do 9. ure zjutraj; takrat je sprejemala posete svoje mnogo-brojne rodbine. Ob devetih pa je začela s toaleto, katera je trajala cele tri ure. Za lepotila je izdala cesarica 3000 fr. na leto. Napoleon namreč ni ljubil naravne barve lica. Josipina je imela 498 srajc; vsako leto si je naročila 520 parov črevljev. Imela je dva frizerja, jeden jo je počesał samo 30krat v letu, za kar mu je plačala 12.000 frankov. Najimenitnejši in najneod-visnejši človek na dvoru je bil cesaričin krojač Leroy, kateremu je dajala na mesec nad 160.000 frankov. V njeni garderobi je bilo vedno do 700 oblek ter 252 klobukov. Josipina je bila dobrega srca; javno mnenje je, da bi se ne bil Napoleon nikdar ločil od nje, ako bi bila imela kaj potomcev.

* **Klub tatinskih lovev** so zajeli v Assenu (Friesland). Klub je imel 17 izvršujočih členov, ki so se morali pri svojem vstopu izkazati, da so res tatinski loveci ter da so bili zato že kaznovani. Klub je sklenil, da prodaja ustreljeno divjačino le po tržni ceni, ne pa cenejše, kakor je običajno navadno. Ob prepovedanem času tudi klub ni smel hoditi na lov, da se varuje naraščaj te divjačine. Glavni namen kluba pa je bil, da podpira družine zaprtih tatinskih lovev.

* **Kakšen je Berolin?** Francoski pisatelj J. K. Huysmans je pisal v listu „Echo de Paris“ o Berolinu tako-le: Ne vrjam, da je tako mesto dolgočasnejše in zopernejše kakor Berolin, ki je prirezan kakor z ravnih ter ima nezanimore hiše in ostudne palače. Spree je struga umazane vode, drevoredi in ulice pa ne npravijo nobenega vtiska. Ljudje so prav tako zoprni. Vojašto je nesramno, ženstvo živinsko (!), meščani pa so dolgočasni.

* **Samomor pisateljice J. Dery.** Pred kratkim je skočila nemška pisateljica Julijana Dery z balkona svojega stanovanja ter bila takoj mrtva. Vzrok njenemu samomoru je nesporazumljivo z ženinom, s katerim bi se bila imela 14. t. m. poročiti. Bila je že oklicana, tudi poročna obleka je bila že gotova. Julijana Dery je spisala več dram, katere so se deloma z dobrim uspehom predstavljale. Vendar ni imela Dery kakor pisateljica tistega uspeha in ugleda, katerega je pričakovala. Zato tudi menijo nje znanci, da ni bil vzrok samomoru samo razpor z ženinom, marveč, da jo je tudi nje neuspevanje gnalo v smrt. Postala bi rada mahoma slavna, kar se jej ni posrečilo.

* **Parnik se potopil.** Iz St. Sampsona poročajo, da se je parnik „Stella“ s 185 potniki in 35 ljudmi moštva pri otoku Guernsey potopil. Što oseb, mej njimi vse ženske in oroke, so resili, drugi so pa bržas vsi utonili.

* **Afričanski kraljevski sin je umrl** v Parizu. Ime mu je bilo Abdu-Lahi; bil je sin zmagovalca junaka Ahmada, ki se je polastil Senegala, a ga je pred desetimi leti premagal polkovnik Archinard. Francozi so vzeli desetletnega, kako nadarjenega dečka Abdu-Lahijo v Pariz, kjer je študiral, napravil na gimnazijo maturo postal francoski častnik. V 20. letu pa je umrl.

* **Stekleno oko** ni razlog za razločitev zakona. V Ohiju je nekdo vložil prošnjo za razločitev zakona, ker ima njeva žena stekleno oko. Soproga mu tega povedala pred poroko, in zato žene s sleparškim očesom ne mara več. Sodnik pa je soproga zavrnil, češ, da je soproga z očesom iz stekla prav tako lepa kakor bi imela pravo oko, in da vrši taka žena vse zakonske dolžnosti prav kakor kaka druga.

* **Zverina.** Nemec Avgust Becker je umoril — tako poročajo iz Chicaga, 28. januarja t. l. svojo ženo in se potem oženil z gdč. Ido Lutterlein. Becker je že prinal svoj zločin, ki je uprav grozen ter nadkrijuje še zločin klobasarja Luetgerta, ki je naredil iz svoje žene klobase. 27. jan. sta se Becker in njegova žena sprla. Ona mu je vrgla baje celo krožnik v glavo. Becker pa je pograbil sekiro ter jo usekal po glavi, da je bila takoj mrtva. Nato je razrezal truplo na kose, jih del v kotel in jih skuhal. Potem je zmetal kuhan meso v peč ter je sežgal. Kosti niso hotele zgoreteti. Zato jih je zakopal naslednje noči na polju. Becker je obdaril svojo drugo ženo s prstani in uhani ubite žene.

* **Kineška primadona.** Nowyorkski kazališčni svet se je obogatil z novo sijajno zvezdo, t. j. z gdč. Ohl Fohi. To lepo dekle je najslavnejša kineška pevka, katero je večji impresario pridobil zapadni kulturi. Doslej je bila angažirana pri stari kineški cesarici. Gdč. Ohi Fohi je sicer stara že 29 let, toda njeno krasno lice in velike črne oči jo delajo mnogo mlajšo. Poje baje divno, tako da je gledališče vedno razprodano.

* **18 ur živa kopana.** Iz Gradca javljajo: Pri zidanju vodnjaka v Kaindorfu je zemlja podsula zidarja Pala in njegovega sina. Pod nadzorstvom inženjerja je kopalo 60 delavcev vso noč, ki so oba zidarja po 18urem kopanju živa izkopali.

* **Poštni parnik „Friesland“** „Red Star linije“ v Antwerpah je došel 28. marca v New-York.

Književnost.

— „Slovenski Svet“ prinaša v 6. št. tole vsebino: Madjari pa Nemci. — Iz deželnih z borov. — Poročila. — Iz novin. — Srpske narodne pjesme. — Cvetke z ruskih poljan. — Pole s podobami za šolo in dom. — Dopisi. — Ruske drobtinice. — Drobtine. — Dijaštvu. — Zmes. — Razgled po slovanskom svetu. — Književnost.

— „Učiteljski tovariš“ ima v št. 10. naslednjo vsebino: D. Č.: V preudarek gospodom poslancem! — Shod spodnještajerskega učiteljstva v Celju. — Jakob Dimnik: Jezikov nauk v prvem šolskem letu. — Književnost in umetnost. — Naši dopisi. — Vestnik. — Listnica.

— „Planinskega Vestnika“ številka 3. prinaša poročila o delovanju „Slovenskega planinskega društva“ in njegovih podružnic, imenik členov, društvene vesti.

Telefonična in brzjavna poročila.

Nadvojvoda Ernest †.

Dunaj 4. aprila. Danes zjutraj je umrl nadvojvoda Ernest. Pokojnik je bil rojen leta 1824. v Milanu. Leta 1859. je bil zapovednik konjiškega voja, pozneje vojni zapovednik v Ljubljani. Leta 1866. se je udeležil bitke pri Kraljevem Gradcu in bil potem vojni zapovednik v Gradcu. L. 1868. je zapustil vojaško službo in se je umaknil v privatno življenje.

Thun v Pragi.

Dunaj 4. aprila. Ministarski predsednik grof Thun je bil predvčerajnjim v avdijenci pri cesarju. Po avdijenci je odpovedal v Prago, kjer pa baje ni občeval s političnimi osebami in odkoder se je danes zopet semkaj povrnil.

Dementirana vest.

Dunaj 4. aprila. „Ostdeutsche Rundschau“ je v nedeljo priobčila ukaz, s katerim naroča vojno ministerstvo, da je vse rezerviste, ki se pri kontrolnih shodih ne oglaše v nemškem jeziku, kaznovati radi upornosti vsaj s 6 meseci ječe. Danes se uradoma razglaša, da vojno ministerstvo tacega izkaza ni izdal.

Bärnreither pred svojimi volilci.

Plzen 4. aprila. Bivši trgovski ministar Bärnreither bo v petek ustavovernim veleposestnikom zapadne Češke poročal o svojem parlamentarnem delovanju. Shod bo strogo zaupen.

Shod ogerskih socijalnih demokratov.

Budimpešta 4. aprila. Na strankarski shod ogerskih socijalnih demokratov je prišlo 217 delegatov. Že pri verifikaciji delegatov je nastal pretep, vsled česar je vladni zastopnik shod razpustil.

Odstop grškega ministrstva.

Atene 4. aprila. Ministerstvo je ponudilo demisijo, katero je kralj sprejel. Vzrok demisiji je to, da zbornica ni verificirala izvolitve ministerskega predsednika Zaimisa poslancem.

Canevarov odstop.

Rim 4. aprila. Listi poročajo, da namenava minister zunanjih del Canevaro odstopiti.

Condurango Malaga vino

(zelodec krepčajoče vino).

(19-14) Sunja, 23. septembra 1893.
Blag. gosp. M. Leustek, lekarnar v Ljubljani.
Rad priznavam, da je Vaše Condurango Malaga vino pristno. Deluje posebno dobro pri zelodčni boli, kripi telo, lajsa in vzbuja slast do jedij.

Dr. J. Folnegovič, obč. zdravnik.

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim bolezni, živčnim in kožnim bolezni itd. — Dobiva se v vseh prodajnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah.

HENRIK MATTONI, Dunaj.

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 306-2 m. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Podatki v urah
1.	9. zvečer	739.6	4.9	sl. jug	jasno	
2.	7. zjutraj	739.8	3.2	sl. jug	jasno	00 min
3.	2. popol.	737.9	13.0	moč. jzah.	del. oblač.	
4.	9. zvečer	737.8	7.8	sr. jzahod	jasno	
5.	7. zjutraj	738.5	6.2	sl. svzuhod	oblačno	00 min
6.	2. popol.	736.4	19.0	sr. jug	jasno	
7.	9. zvečer	736.2	12.8	sl. jzahod	oblačno	00 min
8.	7. zjutraj	736.4	7.2	sl. svzuhod	migla	
9.	2. popol.	737.2	9.8	sr. sever	dež	00 min

Srednja temperatura sobote, nedelje in po nedeljki 6°, 8° in 12°, normale: 6°, 7° in 7.3°.

Dunajska borza

dne 4. aprila 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100	gld.	90	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100		70	"
Avstrijska zlata renta.	120		20	"
Avstrijska kronska renta 4%.	100		75	"
Ogerska zlata renta 4%.	119		65	"
Ogerska kronska renta 4%.	97		10	"
Avstro-ørske bančne delnice.	924		—	"
Kreditne delnice.	369		60	"
London vista.	120		50	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59		02	"
20 mark.	11		79	"
20 frankov.	9		56	"
Italijanski bankovci.	44		30	"
C. kr. cekini.	5		67	"

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKS VERŠEC, Ljubljana, Šelenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 gld.

Tužnim srcem javljamo vsem prijateljem in znancem, da je umrl dne 3. t. m. v Wörishofenu na Bavarskem po dolgotrajni, mučni bolezni, previden s svetotajstvji za umirajoče, naš nepozabni, ljubljeni sin, oziroma brat, gospod

Ivan Zupan

cand. iur.

v 24. letu svoje starosti, in bo pogreb istotam dne 5. t. m.

Dunaj, dne 3. aprila 1899.

(638) Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za takilo dokazov sožalja, došlih jej povodom smrti matere, odnosno tašče in stare matere, gospo

Neža Grige roj. Kröglrove

izreka najtoplejšo zahvalo

(636) rodbina Hribarjeva.

V Ljubljani, dne 2. aprila 1899.

Zahvala.

Ljubljana, Franciškanske ulice 4. Pleskarsku mojstru c. kr. drž. in c. kr. priv. 14 južne železnice.

Slikarja napisov.
Stavbinska in pohištvena pleskarja. Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev na drobno in na debelo.

Velika izbirka dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

→ Začeta →

vsakovrstnih čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štetilnega mazila za hrastove pode, karbonilje itd.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovejše, najboljše in neprecenljivo sredstvo za likanje stebnih tal pod imenom „Rapidol“. Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v načino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznano realno in fino po najnižjih cenah.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Zahvala.

Podpisani izrekamo najprisrčnejšo zahvalo vsem onim, ki so nam na katerekoli način izrazili svoje sožalje, tolazeče nas ob prebrtki izgubi preljubega in nepozabnega nam soprega in očeta, gospoda

Alojzija Šimeca

kakor tudi darovalcem prekrasnih vencov, sl. brašnemu društvu v Tržiču, bodi še posebna srčna zahvala.

Ranjkega priporočamo v blag spomin!

Žalujoča soproga:

Marija Šimec

(738) žalujoča otroka:

Amalija in Nande Šimec.

Ljubljana, dne 4. aprila 1899.

Vzprejmata se takoj spreten sedlarski pomočnik in učenec

iz dobre, poštene hiše. — Kje? pove upraviščvo „Slov. Naroda“. (607-3)

Izginuli

so revmatizem, pretin, nervoznost, manjhanje spanja in teka, hripi, nevralgija, bleditve, chremolesti, bolesti hrbtnega, krč, vtrapanje sres, tek krv v glave, astma, mrtse reke in noge, močenje postolje, kočne bolce, slabodišča, sepa, kolika, zebobel, ženske bolezni itd. ako se nosi Feithov pristni patent, elektro-galv. volta-križ & gld. 1:20. Zahtevajte prospekt z samimi pismi od

M. FEITH-a, Dunaj, II. Taborstrasse 11/B. (436-5)

S prvim majnikom 1899 se išče za dobo približno 1. leta suha in prostorna nemeblihana soba za shrambo pohištva. Ponudbe na upraviščvo „Slov. Naroda“. (625-2)

Spreten

vrtnarski pomočnik

izurjen v vseh v to stroko spadajočih delih, star 21 let, išče službe kot pomočnik ali samostojno.

Ponudbe naj se blagovole pošiljati pod „Vrtnarski pomočnik 33“ na upraviščvo „Slov. Naroda“. (613-3)

Sveže Kulmbachsko pivo v steklenicah

priznano zdravilo in krepilo za bolnike je v zalogi trgovine (21-76)

Kavčič & Lilleg pri „Zlatoregu“

Otroški vozički

in specijalitete v krušnih krožnikih in Izprehodnih palicah itd. itd. so vsled mojih znižanih režijskih stroškov, ker nimam več učilne prodajalnice, tako po ceni, kakor nikjer drugod. Poskušnja bode to potrdila. (631-2)

Z velespoštojanjem

FRANC STAMPFL

Gledališka stolpa 3, zraven „Tonhalle“.

Odkovan na razstavah: Velike Mežirice, Holešov, Prostejov, Přerov, Tišnov, Humpolec.

Potrebna in koristna darila za vsako priliko!

Češki hrčanski specijalni zavod za platne!

Svoji k svojim:

Viljem V. Vejman

izdelovalec platnenega, pavolnatega in damastnega blaga

▼ Prostějovem na Moravi

priporoča lastne tkalne fadelke na ruko po zmernih cenah in najboljši kakovosti: celo platneno domače in heleño platno vseh širokosti in finosti, platno za plante do 24 cm., damaste: gradle, namizne prte in blago, obrisače, servijete, bele in barvane za 6, 12 in 24 oseb, otirade, platnen in pavolnat kanefas, robe, bele in barvane, platnene, pavolnate in svilnate, inlet in angin za siroke, oksford, križet, običajni prelni sefle in šotake blago za damanske oblike. platnus: pavolnata, ruska, za žimnice, slamnike, zstore itd., trihle, říšov, floridas, kreton, piké, barhent, satin, brillant itd., itd.

Ugodna darila 1953-37)

In potrebe za gospodinjstvo.

Lastni izdelek.

Trgovcem se blago ne pošilja.

Kot strokownjak in samoizdelovalec lahko najbolj postrežem.

Vzorci in ceniki na zahtevanje.

Naročeno blago pošilja se le po poštinem povzetju.

Poseben oddelek za razpošiljanje pod osebnim vodstvom.

Opreme za neveste od 50 gld. do 2000 gld. so vedno v zalogi.

Za spomlad

priporoča

AVG. AGNOLA

Ljubljana, Dunajska cesta 9

poleg „Figovca“

svoje bogato zaloge

steklenine, porcelana, zrcal, šip itd.

posebno pa (608-3)

oprav za gostilne

v mestu in na deželi.

Vrčki, kozarci in steklenice

po zelo nizkih cenah.

Mehanik Ivan Škerl

Opokarska cesta št. 16.

Šivalni stroji 14

po najnižjih cenah.

Bicikle in v to stroko spadajoča popravila izvršuje dobro in cen.

Vnajna naročila se točno izvršuje.

Anton Presker

Ljubljana Sv. Petra cesta št. 8

priporoča svojo veliko zalogu